

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 7 sierpnia 2024 r.

Poz. 5477

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.648.2024 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 1 sierpnia 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr III/41/2024 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i ustalania odpłatności za usługi opiekuńcze, w tym świadczone w formie usług sąsiedzkich i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat, jak również trybu ich pobierania, w całości, jako sprzecznej z art. 50 ust. 6, art. 106 ust. 1 i ust. 4 oraz art. 104 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.), dalej jako „ustawa”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 26 czerwca 2024 r. Rada Miejska w Czeladzi przyjęła uchwałę Nr III/41/2024 w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i ustalania odpłatności za usługi opiekuńcze, w tym świadczone w formie usług sąsiedzkich i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat, jak również trybu ich pobierania, dalej jako „uchwała”.

Uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 2 lipca 2024 r.

W trakcie badania uchwały organ nadzoru uznał, iż jest ona niezgodna z prawem.

W § 2 uchwały przyjęto, iż *Usługi opiekuńcze, w tym świadczone w formie usług sąsiedzkich i specjalistyczne usługi opiekuńcze przyznaje się mieszkańcom Gminy Czeladź po ustaleniu, że zachodzą przesłanki do ich udzielenia określone w ustawie o pomocy społecznej*. Przepis ten wykracza poza delegację ustawową i dotyczy kwestii uregulowanych już w ustawie (art. 106 ust. 1 i 4 ustawy).

W § 3 uchwały występują sprzeczne zapisy dotyczące sposobu ustalania odpłatności według dochodu: w § 3 ust. 1 uchwały odniesiono się do dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu przypadającego na osobę w rodzinie i tak samo przyjęto w nagłówku kolumny 1 tabeli odpłatności w § 3 ust. 6, natomiast w § 3 ust. 2 uchwały ustalono, że: *Dochód, od którego jest obliczana wysokość odpłatności, odpowiada aktualnie obowiązującemu kryterium dochodowemu osoby samotnie gospodarującej (...) – z pominięciem pojęcia dochodu przypadającego na osobę w rodzinie*.

W art. 50 ust. 6a ustawy ustawodawca postanowił, że w przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich rada gminy w uchwale, o której mowa w ust. 6, określa także szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług. Regulacja § 3 ust. 5 uchwały, w ocenie organu nadzoru, nie odpowiada intencji ustawodawcy wyrażonej w ww. przepisie ustawy. Przez określenie wymiaru usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich należy rozumieć, że np. osobom, którym przyznano zwykłe usługi opiekuńcze,

przysługuje w ramach uzupełnienia miesięcznie na przykład 10 godzin usług sąsiedzkich. Z treści § 3 ust. 5 uchwały nie sposób wywieść, czy Rada miała na myśli maksymalną liczbę godzin w odniesieniu do jednego beneficjenta czy nie, a jeśli tak – to czy miała na myśli beneficjenta korzystającego z usług sąsiedzkich w ramach uzupełnienia „zwykłych usług” opiekuńczych, etc.,

Według § 3 ust. 4 uchwały *Pomoc w formie usług sąsiedzkich może zostać przyznana w pełnym zakresie określonym w art. 50 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej*. Powołany przepis ustawy stanowi, iż *Usługi sąsiedzkie obejmują pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczno-pielęgniarską, przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji, oraz, w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem*. Regulacja przyjęta w uchwale jest zatem niejasna, można z niej bowiem wyprowadzić wnioski o możliwości przyznania pomocy w formie usług sąsiedzkich w zakresie mniejszym, niż wskazuje definicja ustawowa, ku czemu brak podstawy prawnej. Regulacje § 3 uchwały nie spełniają podstawowego wymogu poprawności, zgodnie z którym treść uchwały przede wszystkim winna być jasna dla jej adresatów i dostarczać im niezbędnej wiedzy o materii, którą reguluje.

W § 5 uchwały postanowiono, że opłaty za usługi opiekuńcze, w tym świadczone w formie usług sąsiedzkich i specjalistyczne usługi opiekuńcze wnoszą się na rachunek bankowy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi, co jest sprzeczne z przepisem art. 104 ust. 8 ustawy, zgodnie z którym należności z tego tytułu podlegają zwrotowi na rachunek bankowy odpowiednio gminy, powiatu lub samorządu województwa.

Omawiana uchwała ma walor aktu powszechnie obowiązującego w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Z jej normatywnego charakteru wynika zatem konieczność formułowania zawartych w niej postanowień na podstawie i w granicach upoważnienia ustawowego (art. 7 Konstytucji RP) w taki sposób, by precyzyjnie i kompleksowo realizowały one delegację ustawową a ponadto były jasne, czytelne i przejrzyste. Adresat przepisu aktu prawa miejscowego powinien wiedzieć, w jaki sposób ma się zachować, jakie uprawnienia na mocy tego przepisu mu przysługują bądź jakie obowiązki zostały na niego nałożone. Kwestionowana regulacja nie spełnia ww. wymogów.

Powyżej opisane uchybienia należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienia prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa w uchwale to takie naruszenie, które powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, sprzeczność ta jest oczywista i bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od samego początku (zob. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia: 15 czerwca 2021 r., sygn. akt III OSK 3457/21, 29 września 2021 r. sygn. akt I OSK 4382/18, 13 stycznia 2022 r., sygn. akt III OSK 542/21, 23 lutego 2022 r., sygn. akt III OSK 2954/21, publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

Mając powyższe na uwadze stwierdzenie nieważności uchwały Nr III/41/2024 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i ustalania odpłatności za usługi opiekuńcze, w tym świadczone w formie usług sąsiedzkich i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat, jak również trybu ich pobierania – w całości, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz